

Princess Tatjana of Liechtenstein talks to Deník: We will intensify relations in the Czech Republic, not only in business

She is a mother of seven children. She helps other children through her Liechtenstein family. For example, when renovating the garden of a nursery school in the South Moravian town of Hrušky after a devastating tornado hit four years ago. Tatjana Lattorff Liechtenstein is the youngest daughter of the reigning Prince Hans Adam II. Recently, her role has shifted from family to business - after the death of her brother, she presides the board of the Liechtenstein Group. They also have a rice kingdom across the sea. "Looking after so many children was like running a small business. But now everything is more intense," says the princess in an exclusive interview for the Deník daily. It is an introduction to a miniseries about how the Liechtenstein family, historically connected to the Czech lands, currently manage and run their business. Deník followed their footsteps to places that remain rather hidden.

What you can read in the article:

What is Princess's relationship to the Czech Republic and the painful memory of 1945?

Liechtenstein Group business? They focus on agriculture, forestry and renewable energy

A tip for a trip? Which beautiful places in Austria does the princess not want to miss?

Why are the Liechtenstein family and the Liechtensteiners doing well?

You have been the head of the Liechtenstein Group's supervisory board since last year. How challenging was it for you to move from the role of mother of seven children to top management?

That's a topic that could fill a whole evening (smile). My kids are older now, so I've been able to work in the field of philanthropy for the last six or seven years. Of course, in the last year, everything has become significantly more intense. But thanks to the fact that my youngest child is thirteen years old, it's working. I have a big family, you could say that one really runs a small business. It's not easy to combine everything. That's why I'm glad the kids are grown up and more self-sufficient now.

The day before the second May bank holiday, you are heading for Hrušky in South Moravia to visit children. Is there a closer reason to help the local nursery school after the tornado?

I consider the years spent in kindergarten to be the most important in the entire system of education for children. The relations that prevail there must be positive. Because if they are not positive and inspiring, it can have a very negative effect on forming the personality of those little sensitive human beings. Of course, such an inspiring environment also includes the possibility of using the educational garden and the playground. In short, the whole environment of the nursery and everything around it, including good teachers, must fit in such a way that the child feels comfortable there. Today we know that kindergartens are the most important thing.

How would you characterize your overall relationship to the Czech Republic?

It is a historical relationship, thanks to both my parents (my mother Marie Aglaé, Countess Kinsky, came from an old Czech noble family). On the one hand, there are many positive things, especially from history. But on the other hand, it's also a difficult relationship – connected to both world wars. My mother was a refugee. Her family had to leave home and eventually settled in Germany. As a family, we would later go to Czechoslovakia and see our former estates. We knew where my grandfather grew up, we were comparing old photos with current ones.

The fall of the Berlin Wall and 1989 were therefore very exciting for us in many ways. It was undoubtedly in many ways a more emotional moment for our family than for many other people. We enjoyed immensely the opportunity to visit our family members who were living in Czechoslovakia, and the fact that they could come to visit us. And also, the re-establishment of diplomatic relations. We have ties with each other that cannot be simply broken in fifty years. That is a very short time. Especially for a family that has a shared history of more than eight hundred years in where is now the Czech Republic.

The family lived off the sales of the art collections

We are currently commemorating the 80th anniversary of the end of World War II. In 1945, the Princely House lost its estates in the Czech lands through confiscation. How painful is this memory for you and the Princely House?

I would say that historically it is certainly painful for the family. At first it was very painful, especially because the change that came was indeed radical. Immediately after the war, our family had to live for a while by selling artwork. But because we became economically successful quite early on, the pain was only relative. After all, we were able to preserve a kind of historical substance in Austria - I mean the palaces, the agricultural activities, but also the forestry in Kalwang (the family owns extensive forests there - editor's note). Compared to other families who lost everything, we had something left. For example, my mother's side of the family really lost everything, then it's hard to start building something again.

I think we were lucky that we had enough business here in Austria to be able to start building, reorienting ourselves and focusing on growing new businesses. So I would conclude by saying that it really brings us more pain historically than in terms of estates and possessions. We have overcome the latter and got over it.

Let's get back to business. The Liechtenstein Group's current portfolio includes companies in agriculture and forestry, with renewable energy and real estate as other pillars. How do you combine centuries of tradition with today's turbulent world of technologies?

As far as tradition is concerned, of course we carry that with us all the time. I think it's also hugely important because of the great knowledge and know-how, because our colleagues have often been deeply anchored in our companies for many years. I see the handover, often from generation to generation, as hugely important. But I also see it as important to be open to innovation. Keeping an eye on what is happening on the market, what is new. You have to be constantly alert. For example, even in a more conservative environment such as agriculture, you need innovation. There is an incredible amount of innovation and it is important to keep up with it.

Rice Kingdom in America, a business in the Czech Republic

What do you consider to be the most promising aspects of your business for the future?

We will continue to focus on agriculture, on forestry and on renewable energy, but on our own land, which is perhaps a bit of a novelty. But of course, also on real properties that we have partly owned historically and for a long time. For us it is all about connecting innovative companies with our established businesses. A classic example would be PowerPollen (a company engaged in new innovative and efficient pollination methods - editor's note). It is very strongly linked to our company RiceTec, which develops rice seedlings. Finding more functional pollination options would be a revolutionary innovation for us.

Do you have any projects and investments in the Czech Republic or are you considering them?

In the last few years, we have been cooperating with Mendel University in Brno. We also have other connections with the Czech Republic. About a month ago, we completed the purchase of the Lescus company in Nová Role in the Karlovy Vary region, which is engaged in planting forests and selling tree seedlings. This company is now part of our Lieco company, which focuses on the development and production of tree seedlings in special containers. So, yes, we plan to intensify our relations in the Czech Republic again. For example, this also applies to Lieco and its offer of internships for Czech students.

And any other plans?

We have been saying for some time that, for example, some cooperation at the confluence area of the Morava and the Thaya rivers, where we farm on the Austrian side, could be beneficial. And there are certainly more areas that could be beneficial for both sides. After all, we also have common cycle paths and hiking trails... We are so geographically close that such cooperation is only natural and makes sense. This also applies for music concerts which we co-organized many times in the past with the Czech side, and we believe we will continue to do so. We can also be more active in many areas thanks to the newly established Office of the Special Envoy of the Prince of Liechtenstein Foundation in the Czech Republic.

Czechs associate the Liechtenstein family with historical monuments and natural gems such as the Lednice-Valtice complex. If you were to take Czech tourists in the footsteps of the Liechtenstein family in neighbouring Austria, where would it be?

For me, it's influenced by where I grew up and spent a lot of time as a child and teenager. My memories are closely linked to Vienna, where we often stayed, even though I grew up in Liechtenstein. We used to go on trips, even to Czechoslovakia, from the Liechtenstein Municipal Palace in Bankgasse. In the summer we regularly stayed in Kalwang, Styria. Closer to the

border is Wilfersdorf and the Weinviertel area. This is a region that is truly a matter of heart for our family, also because we love to drink the local wine.

Similarly, the Sparbach Nature Park in the Vienna Woods, where my grandparents lived for a long time, is close to us. I see Sparbach as a kind of lighthouse. By the way, the so-called KlimaSCHAUpätze, special interactive experience routes with an emphasis on climate change, are now being opened there. Sparbach is a great example that contributes to understanding how we perceive innovation and tradition.

Your biggest business is now RiceTec, which, from the viewpoint of a Central European, is situated at the end of the world - in America. How does one manage such a company from afar?

(laughs) Of course - we have to travel more. It's more challenging, but also inspiring. I think that in general stepping out into the big world is more inspiring for people. But again, RiceTec is based on the themes we were discussing a moment ago. Namely, that Austria used to be the end of the world. And people were afraid of the East. They were afraid that maybe a war would come again and everything would be gone again. That's why my father, with his first money, he was quite young then, went to America and bought a rice farm in Texas, which became RiceTec a few years later. So, the idea of not having all the business with these risks only in Europe was quite understandable for geopolitical reasons. That is what we are seeing also now. The fact that we now have to travel to India or America is more difficult for us, but if it is a good business, which rice is, we are happy to do so.

Is the Liechtenstein Group's strategy changing in any way, in terms of returning to certain sectors and companies in which the Group is a 100% owner?

We start to look primarily at forestry and agriculture, and less at investments. We focus on investments in other sectors of the family business, especially banking. We own a relatively large number of different companies, so we have decided to focus mainly on the traditional ones. We will also retain some in which we have stakes, although not 100% - such as PowerPollen. However, unlike in previous years, we will focus more on a narrower segment in which we are successful and have experience, on sectors through which we think we could more easily expand. The world is changing very fast and we need to react.

This is clearly visible, for example, in the wine business...

Yes. The younger generation hardly drinks wine compared to our generation. Today is definitely not a good time to invest heavily in vineyards or to buy entire wineries. Who knows, it may happen grapes will be mostly used to make grape juice. Tradition is beautiful, yes, but you cannot live on tradition. It's still a business. And that's the thing about winemaking - it's never been our most successful business, but it has been something that makes us happy. That's because we love drinking wine and we love to talk about wine. Since it's never been our core business, we don't expect it will become the focus of our business.

When one reads something about Liechtenstein, about the state, its economy, but also about the companies, it is almost always about success. They are considered the most successful in the world and the best in their fields. What's the reason?

You see, it turns out that Liechtensteiners and Liechtenstein family are a perfect match. For a long time, the family have shaped Liechtenstein by their name. But they didn't care much for the Liechtensteiners and Liechtenstein as a country in the past. It wasn't until my grandfather, as the first one, settled and lived in the country. The country had a great advantage by maintaining neutrality during both world wars and not being dragged into the conflicts. An active and engaged monarchy certainly helped the country rise and contributed to its development. However, there are more components that have helped Liechtenstein's companies. It is the geographical location between two stable neighbours - Austria and Switzerland.

But also the Alemannic mentality. In Vorarlberg, in southern Germany and in Switzerland there are people who are open to technology, scientifically oriented and very hard-working. You see, whoever lives in the mountains has to work harder than anyone else to make a living in difficult conditions. All this, I think, together with the entrepreneurial mindset of the family, which has been very successful economically for centuries, has complemented and fertilised each other nicely. It is also inspiring for us as a family to live among hard-working and entrepreneurial people, which the Alemanni undoubtedly are. After all, we can see this in the number of Liechtenstein companies that are world leaders in specific technical sectors.

Tatjana Lattorff, Princess of Liechtenstein

(born April 10, 1973, St. Gallen, Switzerland)

Chairwoman of the Supervisory Board of the Liechtenstein Group

Father Hans-Adam II, Prince of Liechtenstein, mother Marie Kinsky of Vchynice and Tetov (d. 2021)

Siblings: Hereditary Prince Alois (b. 1968), Prince Maximilian (b. 1969), Prince Constantin (1972-2023)

Husband: Baron Philipp von Lattorff (married 5 June 1999)

Has 7 children: eldest Lukas Maria (born 2000), youngest Maximilian Maria (born 2011)

Education: European Business School, Madrid

Spoken languages: German, English, French, Spanish

Author:

Přemysl Spěvák

Source:

Denik.cz

Type of media:

Online regional daily – covering all regions in the Czech Republic

The interview also appeared on the daily's Facebook and X social media

Term:

5. 5. 2025

Link:

<https://www.denik.cz/staty-mimo-eu/princezna-tatjana-liechtenstein-liechtenstein-group-cesko.html>

Zintenzivníme vztahy v Česku, nejen v byznysu

PŘEMYSL SPĚVÁK

Je matkou sedmi dětí. Dalším pomáhá. Jako při obnově zahrady mateřinky v jihomoravských Hrušcích po devastujícím tornádu před čtyřmi lety. Tatjana Lattorff Liechtenstein je nejmladší dcerou knížete Hanse Adama II. Nedávno se její role posunula od rodiny k byznysu. Po smrti bratra stojí v vedení společnosti Liechtenstein Group. „Starat se o tolik

dětí bylo jako řídit malou firmu. Teď je ale vše intenzivnější,“ říká princezna v rozhovoru pro Deník. Je úvodem do miniseriálu o tom, jak dnes Liechtensteinové, historicky spojení s českými zeměmi, hospodaří a podnikají.

V čele dozorčí rady Liechtenstein Group jste od loňska. Jak náročné pro vás bylo přejít z role matky do vrcholového řízení?

To je téma, kterým bychom mohli

naplnit celý dlouhý večer. Moje děti jsou už větší, posledních šest sedm let jsem tedy už mohla pracovat v oblasti filantropie. Samozřejmě, v posledním roce je vše výrazně intenzivnější. Ale díky tomu, že má mé nejmladší dítě už přeci jenom třináct let, jde to. Rodinu mám velkou, dá se říci, že člověk opravdu řídí malou firmu. Není jednoduché vše zkombinovat. Proto jsem ráda, že už děti odrostly a jsou soběstačnější.

Po druhém majovém svátku jste zamířila za dětmi do jihomoravských Hrušček. Máte pomoci tamní školce po tornádu bližší důvod?

Roky strávené ve školce považují pro děti za ty vůbec nejdůležitější v celém systému jejich vzdělávání. Vztahy, které tam panují, musejí být pozitivní. Protože pokud nejsou pozitivní a inspirující, může se to velmi negativně podepsat na formující se osobnosti toho malého citlivého človíčka.

pokračování na straně 8

dokončení ze strany 1

K takovému inspirujícím prostředí samozřejmě také patří možnost využití edukativní zahrady a dětského hřiště. Zkrátka celé prostředí školky i vše okolo včetně dobrých pedagogů musí sedět tak, aby se tam dítě cítilo dobře. Dnes už víme, že právě mateřské školy jsou tím nejdůležitějším.

Jak byste celkové charakterizovala váš vztah k Česku?

Je historickým vztahem, a to díky oběma mým rodičům (matka Marie Aglae hraběnka Kinská pocházela ze staročeského šlechtického rodu). Na jedné straně je mnoho pozitivního, především z historie. Ale na druhé straně je to také vztah těžký – v návaznosti na obě světové války. Moje matka byla uprchlicí. Její rodina musela opustit domov a nakonec zakotvila v Německu. Jako rodina jsme později vyjžděli do Československa a prohlíželi jsme si naše dřívější byvalá panství. Věděli jsme tak, kde vyrostl můj dědeček, srovnávali jsme staré fotky s aktuálními snímky. Pád Berlína zdi a rok 1989 pro nás byl v mnohém velmi vzrušující. Bezesporu to pro naši rodinu byl v mnohém ještě výraznější emocionální moment než pro řadu jiných lidí. Obrovsky jsme se těšili z možnosti navštívit naše rodné příslušníky, kteří žili v Československu, a z toho, že oni mohli přijít k nám. A také z opětovného navázání diplomatických vztahů. Máme mezi sebou pouta, která nejde jen tak zpřetrhat za padesát let. To je velmi krátká doba. Především pro rodinu, jež má v současné České republice více než osm set let trvající společnou historii.

šestí, že jsme měli dostatek hospodářství tady v Rakousku a mohli jsme začít budovat, nově se orientovat a soustředit na růst nových podniků. Shrnula bych to tedy tak, že opravdu více bolesti to pro nás přináší po stránce historické než po stránce statků a majetku. To druhé jsme překonali a přebývalo to.

Vraťme se k byznysu. V současném portfoliu Liechtenstein Group jsou společnosti v oblasti zemědělství a lesnictví, dalšími pilíři jsou obnovitelné zdroje energie a realit. Jak spojujete stáletou tradici s dnešním turbulentním a technologickým světem?

Co se týče tradice, tu si nese samozřejmě pořád s sebou. Myslím, že je to také obrovsky důležité i kvůli velkým znalostem a know-how, protože naši spolupracovníci jsou u nás v podnicích velmi často dlouhá léta hluboce ukotvení. Předávání, často z generace na generaci, vidím jako obrovsky důležité. Stejně tak ale vnímám jako důležité být otevřený inovacím. Sledovat, co se děje na trhu, co je nového. Člověk musí být neustále ve střehu. Kupříkladu i v takovém konzervativnějším prostředí, jakým je zemědělství, potřebujete inovace. Objevuje se totiž neuvěřitelné množství novinek a je důležité s nimi držet krok.

„Na jedné straně je mnoho pozitivního, především z historie. Ale na druhé straně je to také vztah těžký, v návaznosti na obě světové války.“

Co z vašeho podnikání považujete za nejperspektivnější do budoucna?

I nadále se budeme soustředit právě na zemědělství, na lesnictví a na obnovitelné zdroje energie, ale na vlastní půdě, což je možná trochu novinka. Ale samozřejmě i na realitě, které částečně historicky a dlouho vlastníme. Nám jde ovšem především o to, abychom inovativní firmy propojovali s našimi zavedenými podniky. Klasickým případem může být třeba společnost PowerPollen (zabývající se novými inovativními a efektivními způsoby opylování – pozn. redakce). Ta je velmi silně spjata s naší firmou RiceTec, která se zabývá vývojem sadeb rýže. Najít

Kdo je Tatjana Lattorff

- Narodila se 10. dubna 1973 v St. Gallenu ve Švýcarsku. Dnes je předsedkyní dozorčí rady Liechtenstein Group.
- Její otec Hans-Adam II. je vládnoucí kníže z Liechtensteinu, matka Marie Kinská ze Vchynic a Tetova zemřela v roce 2021.
- Má tři sourozence: dědičného prince Aloise (nar. 1968), prince Maximiliana (nar. 1969) a prince Constantina (nar. 1972), který zemřel v roce 2023.
- Za manželku má baronu Philippu von Lattorff, brali se 5. června 1999. Má sedm dětí: nejstarší je Lukas Maria (nar. 2000), nejmladší Maximilian Maria (nar. 2011).
- Vystudovala European Business School v Madridu. Hovoří německy, anglicky, francouzsky a španělsky.

další funkční možnosti opylování by pro nás bylo na prostu revoluční inovací.

Máte nějaké projekty a investice i v Česku, nebo je zvažujete?

V poslední několika letech spolupracujeme s brněnským Mendelovou univerzitou. S Českem máme i jiná spojitka. Zhruba před měsícem jsme dokončili nákup podniku společnosti Lesco v obci Nová Role na Karlovarsku, který se věnuje zakládání lesů a prodeji sazenic stromů. Tato společnost nově spadá pod naši společnost Lieco, která se soustředí na vývoj a produkci sazenic stromů ve speciálních kontejnerech. Takže ano, máme v plánu zase zintenzivnit vztahy v Česku. Týká se to kupříkladu zrovna i společnosti Lieco a nabídky jejich praxí pro české studenty.

A nějaké další plány?

Již delší dobu si říkáme, že by mohla být prospěšná třeba kooperace na soutoku řek Moravy a Dyje, kde na rakouské straně hospodaříme. A takových oblastí, které by

mohly být prospěšné pro obě strany, by se jistě našlo více. Vždyť máme i společné cyklostezky a turistické stezky. Jsme si tak geograficky blízko, že se podobné spolupráce samy nabízejí a dávají smysl. Týká se to třeba i hudebních koncertů, na nichž jsme se s českou stranou už v minulosti mnohokrát podíleli, a věříme, že i nadále budeme. Aktivnější v řadě oblastí můžeme být i díky nově vzniklé Kanceláři zvláštního zmocněnce Nadace knížete z Liechtensteinu v České republice.

Češi mají rod Liechtensteinů spojený s historickými památkami a přírodními skvosty, jako je Lednicko-valtický areál. Kdybyste měla české turisty zavést po stopách Liechtensteinů v sousedním Rakousku, kam by to bylo?

U mě to je ovlivněno tím, kde člověk vyrostl a strávil jako dítě i dospívající hodiny. Vzpomínky mám těsně propojené s Vídní, kde jsme často pobývali, přestože jsem vyrostla v Liechtensteinu. Na výlety, i do Československa, jsme vyrazili z Městského liechtenstejnského paláce v ulici Bank-gasse. V létě jsme pak pravidelně pobývali ve styř-

ském Kalwangu. Blíže hranic se nachází Wilfersdorf a oblast Weinviertelu. To je region, který je opravdu rodinnou srdeční záležitostí, i proto, že velmi rádi pijeme místní víno. Stejně tak je nám blízký přírodní park Sparbach ve Vídeňském lese, kde dlouhou dobu žili moji prarodiče. Sparbach vnímám jako takový maják. Nově se tam mimochodem otevírají takzvané KlimaSCHAUpłätze, tedy speciální interaktivní zážitkové trasy s důrazem na změnu klimatu. Sparbach je skvělým příkladem, který přispívá k porozumění tomu, jak my vnímáme inovace a tradice.

Vášim největším podnikem je nyní RiceTec, který sídlí z hlediska Středoevropa na konci světa, v Americe. Jak se řídí taková firma na dálku?

Samozřejmě musíme více cestovat. Je to náročnější, ale také inspirativní. Myslím si, že celkové vykročení do velkého světa lidí všeobecně spíše inspiruje. RiceTec vychází ale opět z tematiky, kterou jsme před chvílí probírali. Totiž, že dříve bylo právě Rakousko tím koncem světa. A člověk měl strach z Východu. Měl obavy, že možná přijde zase válka a všechno bude zase pryč. I proto můj otec s prvními penězi, to byl tehdy ještě docela mladý, odešel do Ameriky a v Texasu si koupil rybovnu farmu, z níž pár let poté vznikl RiceTec. Idea nemít veškeré podnikání s těmito riziky jen v Evropě tedy byla z geopolitických důvodů zcela pochopitelná. To teď ostatně také vidíme. To, že nyní musíme cestovat do Indie nebo do Ameriky, je pro nás složitější, ale pokud je to dobrý byznys, což rýže je, děláme ho rádi.

Mění se nějak strategie Liechtenstein Group ve smyslu návratu k některým odvětvím a k firmám, v nichž je skupina stoprocentním vlastníkem?

Začínáme se obracet především k lesnictví a zemědělství, méně pak do oblasti investic. Na investice se zaměřujeme v jiných odvětvích rodinného podnikání, především v bankovníctví. Vlastníme relativně hodně rozličných firem, a rozhodli jsme se proto, že se budeme soustředit především na ta tradiční. Poněkud se i některé, v nichž máme podíl, i když ne sto procentní – jako třeba

PowerPollen. Oproti dřívějším letům se ale zaměříme spíše na užší segment, v němž jsme úspěšní a máme v něm zkušenosti, na odpověď, o nichž si myslíme, že bychom skrze ně mohli snáze expandovat. Svět se mění velmi rychle a my musíme reagovat.

Je to dobře vidět například u byznysu s vínem...

Ano. Mladá generace ve srovnání s naší generací víno skoro nepije. Dnes není rozhodně dobrý čas na velké investice do vinic nebo na nákupy celých vinařských podniků. Kdo ví, může se stát, že z hroznů bude vznikat především džus. Tradice je krásná, ano, ale z tradice nemůžeme žít. Pořád to zůstává byznysem. A s vinařstvím je to tak – nikdy to nebyl náš nejúspěšnější byznys, ale bylo a je to něco, co nás dělá šťastnými. To proto, že víno rádi pijeme a o víně rádi hovoříme. Jelikož to nikdy nebylo naše klíčové odvětví, neočekáváme ani, že se stane středobodem našeho podnikatelského zaměření.

Když si člověk žte něco o Liechtensteinu, o státu, jeho ekonomice, ale i o firmách, snad vždy se píše o úspěchu. Ve světě platí za ty ve svých oborech vůbec neúspěšnější a nejlepši. Čím to je?

Víte, ukázalo se, že Liechtenstein je a Liechtenstein je se k sobě skvěle hodí. Rodina tvořila Liechtenstejnskou dlouhou dobu svým jménem. Ale o Liechtenstejně a Liechtenstejně jako zemi se v minulosti moc nestarala. Až můj dědeček byl prvním, který se v zemi usadil a začal v ní žít. Velkou výhodu měla země díky tomu, že si za obou světových válek udržela neutralitu a nebyla do nich vtahována. Aktivní a činná monarchie určitě pomohla vzestupu a podílela se na rozvoji státu. Ovšem je zde více komponent, které liechtenstejnským firmám napomohly, méně pak do oblasti investic. Na investice se zaměřujeme v jiných odvětvích rodinného podnikání, především v bankovníctví. Vlastníme relativně hodně rozličných firem, a rozhodli jsme se proto, že se budeme soustředit především na ta tradiční. Poněkud se i některé, v nichž máme podíl, i když ne sto procentní – jako třeba

Foto: Liechtenstein Group

Aktuálně si připomínáme 80 let od konce druhé světové války. Knížecí rod v roce 1945 konfiskací přišel o majetek v českých zemích. Jak moc je to pro vás a knížecí rod bolestná vzpomínka?

Řekla bych, že pro rodinu je historicky jistě bolestná. Zpočátku byla velmi bolestná, především proto, že změna, která přišla, byla opravdu radikální. Bezprostředně po válce musela naše rodina nějakou dobu žít z prodeje uměleckých děl. Ale díky tomu, že jsme poměrně brzy začali být hospodářsky úspěšní, byla ta bolest jen relativní. Přece jen jsme si v Rakousku mohli uchovat jakousi historickou substanci – myslím tím i paláce, zemědělskou činnost, ale i lesnictví v Kalwangu (rodina tam vlastní rozlehlé lesy – pozn. redakce). Ve srovnání s jinými rodinami, které ztratily všechno, nám něco zůstalo. Kupříkladu rodina z matčiny strany přišla opravdu o vše, to je pak těžké něco začít budovat znovu. Myslím, že my jsme měli